

Budapestre vonatkozó újságcik

Osztályozás

389.6

Szerző:

Hely

Cím: Budapest székesfőváros kölcsöné-
nek rendezése

Idő

1928

Forrás:

Pesti Tőrsde

Személy

Bn
(Hely)1928. 12. 20
(Idő)

(Köt. v. füz.) (OI)

Budapest székesfőváros kölcsönének rendezése

Irtá: ZALA ZSIGMOND székesfővárosi bizottsági tag

Evek óta harcolok, hogy a főváros belső hitelezőivel szemben is, mint tette azt a külföldi hitelezőkkel szemben, teljesítse kötelességét, mert — felfogásom szerint — ez saját hitele és erkölcsi presztízisének visszaállítása érdekében áll.

Az ostendei egyezményrel véglegesen rendezve lettek a valutára szóló kölcsönök, nevezetesen a 2 millió angol font; 105 millió frankkölcsön és a 134 millió aranyárka kölcsönök. Sajnos, a kérdés rendezésének elodázása, mely többszöri megszüretésemre szinte mesterségesen lett kitolva, — a hitelezőknek kedvezett és a kötvényekért, melyek 5—30 százalékkal megszerezhetők voltak, valutában 100 százalékot fizet a főváros. Ezzel a fővárosnak erősen az eleveben vágó kérdéssel e helyen most nem kívánok foglalkozni, erre későbbi időben még vissza fogok térni.

A székesfőváros még rendezetlen, ú. n. belföldi kölcsönéi a következők:

1897. év	100.000.000, ebből fennáll	34.025.000
1903. év	46.500.000, ebből fennáll	17.435.000
A békebeli aranyértékű korona kötvények törlesztetlen összege		51.460.000

A háborús kölcsönök összegei a következők:

1916. törlesztetlen	78.452.000 kor., aranyérték	52.436.000
1918. „	1.148.921.000 „	74.854.000
1920. „	148.996.290.000 „	4.977.000

Összesen törlesztett aranykorona értékben 132.278.000

A békebeli és háborús tartozásokból még törlesztetlen hátralékok egy nevezőre hozva, összesen 133.747.000 aranykoronát tesznek ki. Ez az az összeg, melyet a fővárosnak rendeznie kellene.

Köz tudomású, hogy a székesfőváros a felvett kölcsönöket hasznos beruházásokra fordította. Ezek a

kölcsönökből létesített beruházások ma is cselekvő részei a főváros bevételeinek és értékükben, az anyagoknak stb. állandó emelkedése folytán nemcsak hogy nem veszítettek, de szerintem tekintélyesen magasabb értéket képviselnek mint a beruházott összeg. Többek között a kölcsönök a következő üzemek megváltására, illetve létesítésére, kibővítésére, továbbá kulturális és szociális intézmények létesítésére lettek fordítva:

Káposztásmegyeri vízművek kibővítése.

II. kerületi vásárcsarnok felépítése.

Fogyújtócsatorna építése.

Sertésvágóhid építése.

Rakodópark kiépítése.

Vámház- és iskolaépítkezések.

A Magyar Villamossági Rt. és a fuvartelép megváltása.

Szarvasmarha közvágóhid kiépítése és több közérdekű beruházás.

Ki tudná ma mindezen intézményeket, melyek a főváros létének alapjait képezik, felépíteni?

Mindezek ismerete után elképzelhető-e, hogy a főváros a felértékelési törvény rendelkezése alapján és tartozását — korona — korona elve alapján — papírkoronával fizesse vissza és bárkivel is el tudja hitetni, hogy a fent kimutatott 133.900.000 aranykor. értékű kötvényt, kisorsolás után 28.000 pengővel már rendezte és ezt a kötvénytulajdonosok elfogadják. Tudtommal eddig egyetlen darab kötvényt nem mutattak be beváltás végett. Az egész kisorsolás nem más, mint önámítás és a biztosítása annak, hogy a székesfőváros költségvetésébe a kölcsönök tőketörlesztésére és kamataira megfelelő összegek beállítását kikerülje. Ez a tőketörlesztés és kamatszolgáltatás teherátvitelének a költségvetésből való kihagyása a

költségvetés realizálását teszi kétségesse. A megalkotott törvény nem tiltja el a törvényhatóságokat, hogy adósságaikat teherbíró képességük figyelembevételével mellett rendezzék. E tekintetben a törvényhatóságok szabad kezet kaptak, valószínűleg a kormány azon megfontolásából, hogy minden ezen kérdésből származható erkölcsi ódiumot maguk a törvényhatóságok viseljék.

Budapest székesfővárosának, mint az ország legelső törvényhatóságának kell elsősorban jó példával előljárni és polgárainak teherbíráására, valamint a súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel és utóbbinak gondos mérlegelése mellett a kérdést sürgősen megoldani. Azért sürgősen, mert az idő a hitelezőknek dolgozik és a kérdés kitolása folytán ismétlődhetik az, ami a valutára szóló kötvények idejében történt meg, hogy a kötvények kiszivárognak külföldre és onnan csak drága pénzen lesznek visszavásárolhatók.

A főváros 1 millió lakosságából csak 27 ezren jegyeztek kötvényt. Igazságos teherelosztás-e az, hogy ezzel a 27 ezer fővárosi polgárral, akik a főváros fizetőképességében bízva hitelt nyújtottak a fővárosnak, fizettesse meg a főváros az egész háborús terheket, vagy azokat igazságosan és arányosan ossza fel a főváros összes lakossága között.

A főváros ezt a kérdést tovább nem odázhatja el annál is inkább, mert igen sok olyan kölcsöntulajdonos van, aki a rendezés folytán kis tőkéhez jutva, új megélhetést tudna magának teremteni és így újra dolgoz, a terhek viselésében a főváros polgárává válnék a közösségnek és a társadalomnak.

A megoldás adva van: az aranykoronában kiállított kölcsönkötvények megfelelő leértékelés után új 4—5 százalékot kamatozó és pengőértékre szóló kötvényekre cserélendők be, ami azt jelentené, hogy a 133 millió aranykorona tartozás 20—30 millió pengőtartozásra redukálnék, melynek évi kamatterhe cca 1.000.000—1.500.000 pengőt tenne ki. Ez tényleg nem olyan összeg, amely a főváros 100 milliós budgetjét veszélyeztetné.